

BLÁZNOVSTVÍ BOŽÍ

1. Kor 1,18-25

kázání ze soboty 5. 4. 2014 – br. Michal Balcar

Úvod

Má milovaná žena má v knihovně velmi tlustou knihu. Jedná se o učebnici psychiatrie s názvem Bláznit je lidské. Já bych ve svém dnešním kázání rád tuto myšlenku posunul a ukázal vám, že bláznit je nejenom lidské, ale také božské.

Text ke kázání 1. Korintským 1,18-25

Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. Je psáno: „Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhu.“ Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.

Židé a Řekové

Pavel mluví o dvou skupinách, kterým nese evangelium, a sice Řekům a Židům. Řekové žádají moudrost. Filosofie, tj. láska k moudrosti vznikla v Řecku a to jistě není náhoda. Pavel zde pravděpodobně reflektuje svou zkušenost z aténské Areopagu. Zde přednesl brilantní kázání. Kdybych někdy dokázal kázat jako on, byl bych na sebe právem hrdý. Dokonalé kázání, které mělo jediný problém. Nefungovalo. Pavel mluvil jazykem Atéňanů, dokonce citoval filozofy. Vyšel milovníkům moudrosti vstříc a přece vše skončilo tím, že „...někteří se smáli a jiní řekli 'Zase přijď, rádi si tě poslechneme'“. Pokud někdo věří ve vzkříšení musí být blázen, byl závěr aténských intelektuálů.

Druzí, o kterých Pavel mluví, jsou Židé. Ti žádají zázračná znamení. Chtějí nadpřirozené potvrzení toho, že Bůh je na Pavlově straně. Vyžadují, aby to fungovalo. Pravá zvěst je ta, ke které se Bůh přizná zázrakem.

Jak současně! Jak stále platné! I my narážíme kolem sebe na lidi, kteří žádají moudrost a křesťanství je pro ně pouze intelektuální berličkou. A nic si nenalhávejme. V intelektuálním světě jsme my křesťané ve výrazné defenzivě. Současně se potkáváme s lidmi, kterým víra nemusí dávat smysl, ale ptají se: „Co z toho budu mít? Funguje vám to?“

Moudrost a bláznovství – nesmiřitelné protiklady

Pavel si v celé pasáži neustále pohrává s dvěma protichůdnými termíny. Na jedné straně je sófia – moudrost, která nepochybně patří mezi ctnosti. V knize Přísloví je dokonce personifikována jako žena, která tančí s Hospodinem. Hospodin je moudrý. Moudrý člověk ho hledá. „*Počátek moudrosti je bázeň před Hospodinem.*“

Na opačném pólu se nachází mória – bláznovství, pošetilost. V NZ se objevuje 4x, pokaždé ho používá Ježíš v Matoušově evangeliu a pokaždé v negativní konotaci.

Jenže – Pavel nás šokuje. Moudrost totiž spojuje s lidmi a bláznovství s Bohem. Doslova říká, že evangelium je v očích tohoto světa bláznovstvím. Jenže to není evangelium lidské, ale Boží. A proto je vlastně v očích tohoto světa bláznem i Bůh. To je myšlenka, která je pohoršující, zneklidňující, ba ohrožující.

V roce 2006 jsem na toto téma napsal úvahu do Jitřenky, která byla složená z příspěvků kazatelů. Vzápětí mne kontaktoval redaktor s tím, že mnozí bratři by byli pohoršeni, když říkám, že Bůh se stal cvokem. Na mou námitku, že tahle myšlenka je v Bibli, nijak nereflekoval. Nedomluvili jsme se a má úvaha otištěna nebyla.

Není snadné být minoritou

Pavel říká, že Bůh se rozhodl spasit svět bláznovskou zvěstí. Hospodin se v očích tohoto světa stal bláznem, pošetilcem. Lidé na Boha hledí s despektem. Pokud hledí s úšklebkem na Boha, s ještě větším pohrdáním vnímají nás, křesťany.

Vždycky jsem měl za to, že kázat o něčem, co není osobní, nemá valného smyslu. Vyznávám zde, že je pro mne extrémně těžké, být za blázna. V duchu toužím po respektu. Chci, aby na mě lidé nehleděli jako na cvoka. Chci úctu. To je přirozená lidská touha. Apoštol Pavel ale ukazuje, že bláznovství od evangelia neodpáříme. Pokud lidé hledí na Boha jako na blázna, jak by nás mohli vnímat jinak? Nesmíme nikdy slevit z evangelijní zvěsti, abychom se zalíbili sekulární společnosti. I kdybychom přitom měli být za blázny. Pokud odejdeme z Areopagu s potleskem tribun, pravděpodobně hlásáme jiné evangelium než Kristovo.

To neznamená, že nemáme být srozumitelní. To neznamená, že nemáme promýšlet zvěst evangelia pro naši dobu. Znamená to pouze, že jsou hranice, za které nesmíme jít, aniž bychom vyprázdnili zvěst, kterou nám Hospodin předal.

Boží blázni

Evangelium není pro lidi střízlivé. Je pro dobrodruhy, pro blázny nebo pro ty, kdo jsou ochotni nechat se jím pobláznit. Je pro odvážné, kteří se nebojí být za cvoky. Mnozí bibličtí hrdinové byli blázny pro Boha.

- David, když tančil před Hospodinem
- Matouš Lévi, střízlivý finančník, který všeho nechal a šel za Ježíšem
- svatý František, blázínek Boží
- proroci, jurodiví
- nakonec v očích světa je blázen i ten, kdo si svojí dovolenou vybere, aby se mohl brodit v smradlavém bahně, ve špině v tričku s logem Adry a pomáhat zatopeným lidem.

Tlak většiny

Anthony de Mello v jedné ze svých knih vypráví příběh proroka, kterého Bůh poslal do vesnice, aby zvěstoval trest, který na vesničany dopadl. Kvůli jejich hříchům otrávil Bůh vodu ze studny. Kdo by se z ní napil, ten se zblázní. Nikdo prorokovi nevěřil a všichni se napili. Jediný normální zůstal ve vesnici muž Boží. Jenže být jediný

příčetný mezi samými blázný je k nevydržení. Prorok tedy odešel a žil v jeskyni nad vesnicí. Jednoho rána se vzbudil a učinil rozhodnutí. Sešel do vesnice, vytáhl džber ze studny a napil se. Být jediný normální mezi samými blázný bylo k nevydržení.

Podobně je občas k nevydržení i být křesťanem ve společnosti, která je vůči víře pobaveně lhostejná.

Závěr

Není pro nás nijak překvapivé, že Bůh se stal člověkem, aby zachránil svět. Není pro nás nijak překvapivé, že Bůh trpěl, aby zachránil svět. Přesto zní pohoršlivě, neuctivě a urážlivě, když řekneme, že Bůh se stal bláznem, aby zachránil tento svět. A přesto právě to říká apoštol Pavel. Bláznit je boží a bláznit je lidské. Bůh je za blázna, protože nás miluje. Seberme odvahu a budme i my za blázný, protože ho milujeme.